باکروا فی طلب الرزق و الحوائج فان الغدو برکه و نجاح

در پی روزی و نیازها، سحرخیز باشید؛ چرا که حرکت در آغاز روز، [مایه] برکت و پیروزی است.

تازه‌های نشر

عاشقانه آخرین پیامبر ﷺ در «بانوی عاشق»

انتشارات کتاب جمکران همزمان با ایام میلاد مبارک پیامبر اسلام حضرت محمد مصطفی(ص) رمان «بانوی عاشق» را با موضوع حضرت خدیجه(س) منتشر کرد.

به گزارش خبرگزاری فارس، انتشارات کتاب جمکران رمان «بانوی عاشق» نوشته اعظم بروجردی را که پیش از این، رمان «نامه آخر» را در این انتشارات به چاپ رسانده، با محوریت شخصیت حضرت خدیجه(س) به چاپ رسانده است.

این رمان به مقطع حساسی از زندگی حضرت خدیجه(س) می‌پردازد؛ مقطعی که ایشان در اوج شکوه و جلال و ثروت بودند و بانوی بانفوذی در شهر مکه به حساب می‌آمدند و تمام اشراف و بزرگان آرزوی همسری ایشان را داشتند. آن‌ها از اقصی نقاط جزیره‌العرب به خواستگاری ایشان می‌آمدند اما این بانوی بزرگوار منتظر شخصی خاص و آسمانی بودند، شخصی که کامل‌ترین انسان روی زمین باشد، همانی که تعبیر خواب شگفتش بود.

این رمان به ماجراهای جذاب ازدواج و زندگی حضرت خدیجه(س) می‌پردازد و مخاطب را با شرایط و زمانه پیش از ظهور اسلام و وضعیت آن دوران آشنا می‌کند. در قسمت‌هایی از این رمان می‌خوانیم:

«خدیجه با هیجانی غیرقابل وصف و درحالی که اشک از دیدگانش چون دُر و گوهر فرو می‌ریخت، پاسخ داد: بارها و بارها او را دیده‌ام که چون ماه شب چهارده می‌درخشد. با وقار حرکت می‌کند، نه تند و نه کند، به‌گونه‌ای که انگار از جای بلندی فرود می‌آید. من او را می‌دیدم که به مردم توجهی خاص داشت و در عین حال چشمانش را از شرم بر زمین می‌دوخت. گاهی به بالا می‌نگریست و در سلام همیشه پیشی می‌گرفت. اما چرا تاکنون متوجه نشده بودم این مرد جوان هم اوست؟ گویا جلو چشمانم پرده‌ای انداخته بودند و نمی‌توانستم خورشید را به درستی درک کنم، درحالی که تاکنون نیز غرق در نور او زندگی می‌کردم. عالیه سر در گوش نجمه کرد و خندید.

- به حق چیزهای ندیده و نشنیده! آخر مگر می‌شود آدم عاشق کسی باشد که هر روز او را می‌بیند و با این حال، نداند این همان کسی است که دل او را برده و بی‌قرارش کرده است؟ نگفتم خیالاتی شده؟»

«بانوی عاشق» به قلم «اعظم بروجردی» با قیمت ۶۵هزار تومان در ۱۸۴صفحه توسط انتشارات کتاب جمکران منتشر و راهی بازار نشر شده است.

اعظم بروجردی نویسنده و کارگردان ایرانی متولد ۱۳۴۶ است. او دانش‌آموخته رشته ادبیات نمایشی از دانشگاه تهران بوده و از دانشگاه تربیت مدرس فوق‌لیسانس خود را گرفته است. خانم بروجردی همسر حسن فتحی، کارگردان مطرح سینما و تلویزیون ایران است و حاصل این ازدواج دو فرزند پسر است. آواز شن، زائر، تو کی شنیدی صدای مرا و پهلوانان نمی‌میرند از دیگر آثار این نویسنده است. بروجردی تاکنون ۴۰ نمایش‌نامه نیز نوشته است.

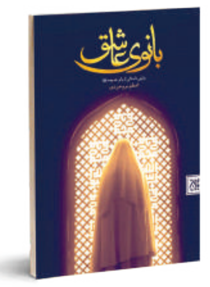

نکته‌ها

آیت‌الله مجتبی تهرانی

معصیتِ دلی هم داریم

گاهی سؤال می‌کنند آیا معصیت قلبی و درونی هم داریم یا نه؟ جواب این است بله؛ معصیتِ دلی هم داریم. برای مثال در باب توبه، اگر کسی معصیت کرد، توبه بر او واجب است و اگر توبه نکرد، کار حرام کرده است؛ پس توبه واجب است و وجوب فوری هم دارد. توبه یعنی چه؟ آیا توبه، «استغفرالله» گفتن است؟ اگر گناهکار در دلش پشیمان نباشد، همین که به صورت لفظی بگوید «استغفرالله» آیا عمل واجبش را انجام داده است؟ اصلاً و ابداً. خیر؛ این‌طور نیست. باید در درون از گناهی که کرده پشیمان شود. حقیقت توبه، عبارت از ندامت و پشیمانی از گناه است. پس از پشیمانی هم باید بنا را بر این بگذارد که دیگر به آن گناه بازنگردد. همه این‌ها امور درونی و جوانحی است و هیچ ربطی به امور بیرونی و جوارحی ندارد. استغفار لفظی، مُبرِز و کاشف از آن ندامتی است که در درون فرد است. رضا و کراهت، مقابل هم هستند. رضا، میل و خشنودی است و کراهت، تنفر درونی؛ بنابراین هم واجب درونی و قلبی داریم، هم حرام درونی. این همان است که می‌گویم: رضا به منکر حرام است و کراهت از عمل منکر، واجب. در نهج‌البلاغه حکمت ۱۵۴ امام علی(ع) می‌فرماید: «الرَّاضِی بِفِعْلِ قَوْمٍ کَالدَّاخِلِ فِیهِ مَعَهُمْ»؛ کسی که راضی باشد، خشنود باشد و عملِ گروهی را بپسندد مثل این است که با آن است. این جمله خودش دارای مطلب است؛ «وَ عَلَی کُلِّ دَاخِلٍ فِی بَاطِلٍ إِثْمَانِ»؛ کسی که گناهی را مرتکب می‌شود، گویا دو گناه انجام داده است. اگر از کاری که کرده در درون خوشش بیاید؛ یعنی اگر بپسندد و از اینکه این گناه و کار زشت را انجام داده خوشحال شود، «وَ عَلَی کُلِّ دَاخِلٍ فِی بَاطِلٍ إِثْمَانِ»؛ مرتکب دو گناه شده است. «إِثْمُ الْعَمَلِ بِهِ وَ إِثْمُ الرِّضَی بِهِ» (نهج البلاغه، حکمت ۱۵۴) یک گناه مربوط به عمل بیرونی‌اش است که انجام داده و یک گناه برای رضای درونی‌اش از این گناه. یعنی کار را پسندید و از آن خوشحال هم شد. لازم به ذکر است در باب گناهان هیچ مانعی ندارد انسان گناهی را مرتکب شود و در حین ارتکاب عمل از نظر درونی ناراحت باشد که چرا چنین کاری می‌کند؛ چون می‌فهمد در حال انجام خلاف است و خیلی هم اتّفاق می‌افتد. فرض کنید دروغ می‌گوید اما خودش از نظر درونی ناراحت است چرا در این موقعیت قرار گرفته که این دروغ را بگوید. ولی یک وقت هست خیلی هم خوشحال است توانسته چنین دروغی بگوید. این، مطلب ظریفی است.

نیم نگاه

نگاهی به کتاب «بازگشت به عفاف: کشف فضیلت گمشده»

جنبش نسل جدید دختران آمریکایی

سیده راضیه حسینی، پژوهشگر و روزنامه‌نگار در مجله مجازی «واو» در یادداشتی با عنوان «جنبش نسل جدید دختران آمریکایی؛ این را رسانه‌ها به شما نمی‌گویند» نوشت: سال ۱۹۹۶ یعنی ۲۶ سال پیش کتابی در آمریکا نوشته شد به‌نام «بازگشت به عفاف: کشف فضیلت گمشده». نویسنده کتاب، زنی ۲۱ ساله و فلسفه‌خوانده بود به اسم «وندی شلیت». او در کتابش به یک حقیقت تکان‌دهنده در مورد سلب آزادی از زنان برای «انتخاب سبک زندگیشان» اشاره می‌کند و می‌نویسد اگر پیشترها یک زن از صحبت در مورد روابط جنسی متعددش خجالت می‌کشید، امروز از اینکه بخواهد در مورد رؤیاهایش برای داشتن یک رابطه متعهدانه و عاشقانه صحبت کند، خجالت می‌کشد. این انتخاب و تمایل او، قربانی اجباری شده که از سمت جامعه برای داشتن رابطه جنسی متعدد به او تحمیل کرده است.

وقتی این کتاب منتشر شد بحث و جدل زیادی بر سر آن در جامعه آمریکا به وجود آمد. شلیت نخستین کسی بود که به‌صورت نظام‌مند از آسیب‌های رابطه جنسی آزاد برای زنان، خانواده و جامعه گفت. این کتاب و واکنش‌های گسترده‌ای که به آن اتفاق افتاد، شروعی شد برای اینکه او فرهنگ غالب جامعه آمریکا در مورد روابط جنسی آزاد را بیشتر و دقیق‌تر بررسی کند.

برای این کار، وندی شلیت هفت سال مشغول به تحقیق شد. با دختران و زنانِ ۱۲ تا ۲۵ ساله، بیش از ۱۰۰ مصاحبه عمیق انجام داد. علاوه بر این‌ها با جوانانی که از طریق وب‌سایتش با او در ارتباط بودند، ۳ هزار ایمیل رد و بدل کرد و سؤالات متعددی پرسید. در هواپیما یا در فروشگاه با آدم‌های مختلف هم‌کلام شد که تعدادی از آنان والدین دختران جوان بودند. سپس محدوده مصاحبه‌ها و صحبت‌هایش را به متخصصان گسترش داد و با مشاوران، روانپزشکان و جامعه‌شناسانی از سراسر آمریکا صحبت کرد. شلیت البته محدود به مصاحبه و گفت‌وگو نشد؛ سفرهایی را شروع کرد تا در محیط‌های مختلفی حاضر شود که به شناخت بیشتر فرهنگ جنسی غالب بر آمریکا کمک می‌کند و با دیدگاه‌های متفاوت آشنا شود.

در کنگره‌هایی که در مورد خویشتن‌داری در لس آنجلس و واشنگتن برگزار شده، شرکت کرد و آن‌طور که در مقدمه یکی از کتاب‌هایش نوشته، با عمیق‌تر شدن در موضوع، شجاعت بیشتری پیدا می‌کند و به طور ناشناس وارد یک پارتی مخفیانه می‌شود. وندی شلیت حاصل این تحقیق هفت‌ساله را در کتابی با این عنوان به رشته تحریر درآورد: «زنان جوان، عزت نفس خود را بازمی‌یابند و درمی‌یابند خوب بودن، بد نیست». سفرهای مختلف و مصاحبه‌های مکرر شلیت، دختران امروز آمریکا را به تصویر کشید که با مخالفت‌هایشان می‌خواهند چیزی نباشند که والدینشان بوده‌اند. می‌خواهند سبک زندگی و نوع پوشش خود را تغییر دهند، در تلاش‌اند با خویشتن‌داری، زندگی عاقلانه و عفیفانه‌ای را در پیش بگیرند.

او در کتابش می‌نویسد: نسل جدیدی در آمریکا دارد شکل می‌گیرد که خواسته‌های متفاوتی با نسل پیش دارد؛ جوانانی که از بی‌قید و بندی به ستوه آمده و انگار گمشده‌ای دارند که باید به دنبالش بگردند.

اما شلیت در جامعه‌ای که رسانه‌ها، سیاست‌گذاران و جنبش‌های سرسخت فمینیستی سرسختانه مدافع فرهنگ غالب در دفاع از روابط جنسی آزاد بوده و هستند، کار بسیار مشکلی در پیش داشت. او در کتابش برخوردهای متعصبانه در جامعه مدعی آزادی را مورد انتقاد جدی قرار می‌دهد و می‌نویسد: «گرچه ما در دوره به اصطلاح آزادی زندگی می‌کنیم، اما محاکمه و تعقیب افراطی کسانی که رابطه جنسی آزاد را زیرسؤال می‌برند، بیانگر مطلب دیگری است و آن اینکه برخلاف تصور ما، دامنه آزادی‌های ما خیلی وسیع نیست».

اما وندی سرسخت‌تر از آن بود که ناامید شود، حتی آن موقعی که او را به مرگ تهدید کردند؛ چرا که مشغول خواندن نامه‌های بسیار جالب زنان جوان بود که دقیقاً به این علت که این روزها در جامعه آمریکا عفیف بودن یک گناه نابخشودنی محسوب می‌شود، تصور می‌کردند واقعاً مشکل بزرگی دارند اما حالا آن را حق خود می‌دانند و برایش می‌جنگند.

شلیت می‌گوید حدود ۷۰ درصد نویسندگان ایمیل‌ها و نامه‌ها احساس می‌کردند باید تمایل به تشکیل خانواده و بچه‌دار شدن را پنهان کنند! برای او بسیار تعجب‌برانگیز بود که حدود نیمی از نامه‌ها حاکی از این بود که والدین دخترها فکر می‌کردند دخترشان به علت نداشتن روابط جنسی آزاد مشکلی دارد! به همین خاطر امروزه بسیاری از زنان جوان به این دلیل که از آن‌ها توقع می‌رود روابط جنسی موقت برقرار کنند، زیر فشارند.

وندی شلیت انگیزه اصلی خود برای نگاشتن این کتاب را چنین شرح می‌دهد: یکی از دلایلی که من را به نگارش این کتاب ترغیب کرد، صحبت‌هایی بود که با این زنان جوان شورشگر [علیه رابطه جنسی آزاد] داشتم. اگر بتوانم فقط یک نفر را که قصد داشته «دختر عفیف» را به سخره بگیرد و تحقیر کند، قانع کنم که در رفتار خود تجدیدنظر کند، احساس می‌کنم همه زحماتی که کشیده‌ام ارزشمند بوده است.

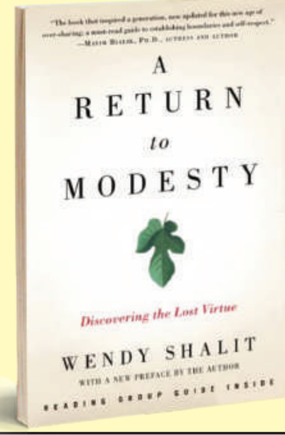
"The book that inspired a generation, now updated for this new age of over-sharing; a must-read guide to establishing boundaries and self-respect."

Discovering the Lost Virtue

WITH A NEW PREFACE BY THE AUTHOR
READING GROUP GUIDE INSIDE

خبر

چشم‌اندازهای مثبت برای ازسرگیری عمره

رئیس سازمان حج و زیارت گفت: مکاتبات لازم در خصوص راه‌اندازی حج عمره از سوی سازمان حج و زیارت انجام شده اما تاکنون در این زمینه پاسخی دریافت نکرده‌ایم.

به گزارش خبرگزاری فارس، سیدصادق حسینی، رئیس سازمان حج و زیارت در خصوص راه‌اندازی اعزام زائران به سفر عمره گفت: با توجه به نبود کنسولگری، در حال حاضر امکان اعزام زائران عمره وجود ندارد، اما با توجه به مذاکرات وزارت امور خارجه ایران با عربستان برای ازسرگیری اعزام به این سفر معنوی، چشم‌انداز مثبتی به نظر می‌رسد.

حسینی با اعلام اینکه هم اکنون ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر سال‌هاست در انتظار سفر عمره هستند، گفت: مکاتبات لازم در خصوص راه‌اندازی حج عمره از سوی سازمان حج و زیارت انجام شده، اما تاکنون در این زمینه پاسخی دریافت نکرده‌ایم.

وی ادامه داد: در صورت پاسخ کشور میزبان برای بازگشایی دوباره حج عمره، این آمادگی وجود دارد تا در کمتر از یک ماه اقدامات اجرایی انجام گیرد.

حسینی در خصوص زائران در نوبت حج تمتع نیز گفت: هم اکنون یک میلیون و ۱۴۰ هزار نفر که از سال ۸۵ برای اعزام به حج تمتع ثبت‌نام کرده‌اند، در نوبت سفر به عربستان هستند که با توجه به روند موجود سال‌های گذشته (اعزام حدود ۹۰ هزار نفر در سال) حدود ۱۳ سال دیگر باید در نوبت باشند.

رئیس سازمان حج و زیارت در خصوص سفرهای هوایی عتبات عالیات اظهار کرد: روزانه بین ۳۰ تا ۴۰ کاروان به صورت زمینی و هوایی راهی عتبات عالیات هستند که برای تحقق دستور رئیس جمهوری با هدف جلب رضایت مردم در قالب کاهش نرخ سفر به عتبات اقدامات لازم را به انجام رسانده و بدون کاهش هرگونه کیفیت و خدمات ارائه شده، زائران راهی عراق می‌شوند.

پندیه

علامت روح قوی

در کتاب «پندهای آسمانی» به نقل از آیت‌الله حاج شیخ مهدی الهی قمشه‌ای آمده است: «هر روحی که شوقش به اطاعت و پیروی از آن نفوس قدسی الهی انبیا و اوصیا بیشتر و عشق او به تعلیمات آنان زیادتر است، آن روح، قوی‌تر و نورانی‌تر است و هر چه بیشتر از دستور رسولان حق لذت و ابتهاج و نشانه کامل‌تر برد، روانش قدسی‌تر و بلندمرتبه‌تر است».

در نشستی به همت بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی کتاب «تاریخ انگاره شیعی زیارت» نقد و بررسی شد

در تکاپوی نظریه پردازی برای زیارت

نوید سرادار | نشست بررسی و نقد کتاب «تاریخ انگاره شیعی زیارت» با حضور «محمدرضا قائمی نیک» عضو هیئت علمی دانشگاه علوم اسلامی رضوی، دکتر «مهدی مجتهدی» عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد و دکتر «حامد خانی» عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی گرگان در بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی برگزار شد.

■ ضرورت بررسی تحولات نظری انگاره شیعی زیارت

دکتر حامد خانی، مؤلف کتاب «تاریخ انگاره شیعی زیارت» در ابتدای این نشست گفت: دغدغه بنده از نوشتن این مقاله، بررسی و مرور سیر مفهوم زیارت در فرهنگ اسلامی بود. همان‌گونه که در مطالعات خود معمولاً به تحلیل تاریخ انگاره‌ها گرایش دارم، موقعی که می‌خواستم به عنوان نخستین گام برای مطالعه تاریخ انگاره زیارت پیش بروم، احساس می‌کردم از یک جایی نمی‌توانم بحثم را جلوتر ببرم به خاطر اینکه کهن‌ترین متن زیارتی را که می‌توانیم روی آن حساب کنیم «کامل الزیارات» ابن‌قولویه بود و من فکر می‌کردم این کتاب در دوره‌ای شکل گرفته که دیگر پرونده بحث زیارت بسته شده است یعنی زیارت تا حد زیادی شکل تثبیت شده خود را در فرهنگ شیعی پیدا کرده و دلیل از بین رفتن آثار قبلی نیز معمولاً همین است که فرض کنید شیخ عباس قمی مفاتیح‌الجنان را می‌نویسد و خود به خود آثار مشابهی که قبلاً به کار می‌رفته و این جامعیت را نداشته به محاق می‌رود و پس از مدتی فراموش می‌شود و شاید بتوان به زحمت نسخه‌ای از آن را پیدا کرد.

کاری که کامل الزیارات ابن‌قولویه کرده بود به نظر از این جنس بود و در تحولات پس از کامل الزیارات به مزار شیخ مفید و آثار بعدی می‌رسیم. به نظر می‌آید تحولات خیلی جزئی‌تری در قیاس با اتفاقات پیش از این افتاده تا اصل انگاره زیارت یک شکل تثبیت شده‌ای به خودش گرفته است.

این پرسش در ذهن پررنگ ماند که چطور می‌توانیم به نحوی تحولات مفهوم زیارت را از اشکال و درک‌های ساده و بدوی آن تا درک‌های پیچیده‌تر پس از آن ارزیابی کنیم. به ذهنم رسید یکی از کارهایی که می‌تواند در این مسیر راهگشا باشد، بازسازی آثار از میان رفته است و شاید یکی دو سال بعد این را در ذهن داشتم و آمدم و مقاله‌ای نوشتم و روشی را برای بازسازی کتاب المزار سعد بن عبدالله اشعری پیشنهاد کردم. طبیعتاً انتظاری که داشتم این نبود یک متن مصحح از کتاب المزار ارائه دهم و دغدغه این را نداشتم بلکه مسئله اولیه‌ام این بود که بتوانم اصل کتاب را تا حدود زیادی حدس بزنم و بفهمم شکل اولیه‌اش چه بوده و چینش مطالب به چه نحوی بوده است.

این پیشنهاد را برای بازسازی اثر در قالب یک اثر عرضه کردم؛ چند سالی گذشت و گاهی از دوستان نظریاتی در تحلیل و بررسی متن دریافت کردم و نوعاً نیز از جنس تشویق بود و این نیز مرا متمایل کرد خودم اصل کار انجام دهم و بازسازی را صورت ببخشم. نتیجه این شد که آن دو مقاله و اصل بازساخته کتاب المزار را در دل این مجموعه به ضمیمه دغدغه‌های دین‌شناختی خودم آوردم. دغدغه‌هایی از جنس اینکه چرا بحث از تاریخ زیارت برایم مهم است. زمانی که می‌خواستم در مورد تاریخ زیارت مطالعه کنم، وقتی را به این اختصاص داده بودم که اصولاً در سطح جهانی، افراد مختلفی که در خصوص آیین‌های مختلف زیارت مطالعه کرده‌اند، چه راه‌هایی رفته‌اند و چه بحث‌هایی را مطرح کرده‌اند. چون اساساً معتقدم علم یک زبان مشترک بین بشریت است و کار آدم زمانی از یک تجربه فردی فراتر می‌رود که بتواند دغدغه‌های خود را در مسیری قرار دهد که همسو با دغدغه‌های همه بشریت شود. بنده اگر می‌خواهم انسان را آنچنان که هست بشناسم، برای مثال تنها نباید مردم کره جنوبی را ببینم بلکه باید سبک زندگی انسان‌ها در یک پهنه جغرافیایی بسیار گسترده‌تری را لحاظ کنم. سعی شده در کتاب چیزی ننویسم که فقط برای چند نفر که هم‌مذهب من هستند قابل استفاده باشد. البته امیدوارم در نگارش، حساسیت هم‌مذهب‌های خودم را حرمت نهاده باشم و لحن کتاب به‌گونه‌ای نباشد که فردی آزرده شود. هدف این بوده کتاب برای جامعه علمی داخل کشور مفید باشد اما در عین حال رسالت خود را در تولید علم انسانی فراموش نکنم. این موضوع مرزی می‌کشد میان این کتاب و دیگر آثاری که چنین دغدغه‌هایی ندارند. همین مسئله سبب می‌شود من میان بحث خودم ملاحظات کلان دین‌شناسانه‌ای را هم داخل می‌کنم، آن هم نه از منظر یک شیعه بلکه از افق بالاتری تلاش کنم به بحث بنگرم. اینکه چقدر در این موضوع و پیاده‌سازی این دغدغه موفق بوده‌ام بحث دیگری است.

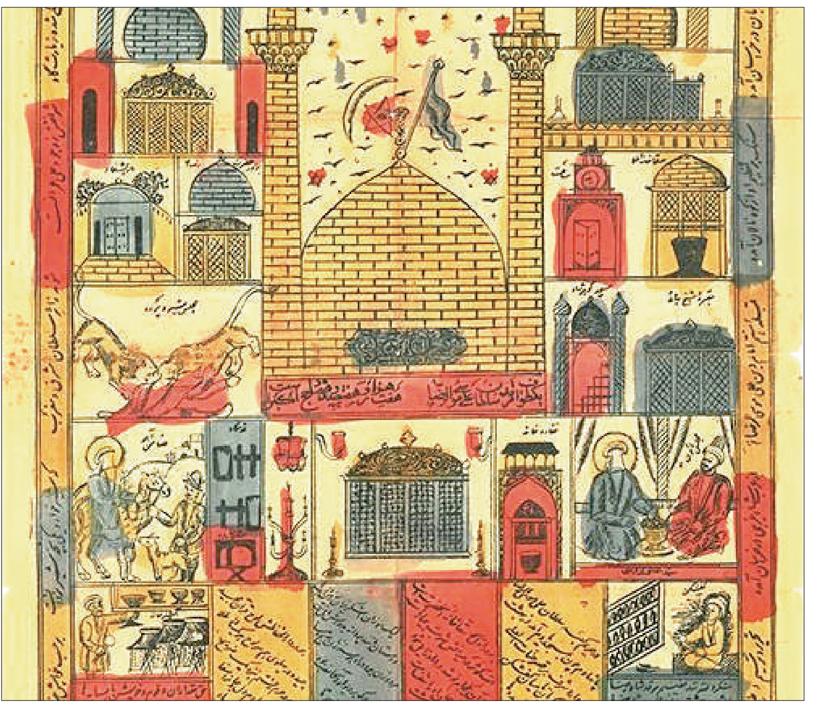

پوستر چاپ سنگی زیارت حرم امام رضا(ع) از دوره قاجار و اوایل دوره پهلوی

■ جدید بودن بحث بررسی تاریخ انگاره‌ها

دکتر قائمی نیک، عضو هیئت علمی علوم اجتماعی دانشگاه علوم اسلامی رضوی در ادامه این نشست گفت: کتاب در قسمتی به‌درستی بین گردشگری و زیارت تمایز قائل می‌شود ولی در برخی از موارد اصطلاح گردشگری به معنای عام به کار گرفته شده است. اگر بشود میان گردشگری و زیارت با اصطلاح عامی که در قسمت دیگر از کتاب به کار می‌رود تمایز گذاشته شود مفیدتر خواهد بود. از آنجا که تاریخ انگاره در میان کتاب‌های تاریخی بحث جدیدی است اگر در ابتدای کتاب بحث روش به عنوان تیتر جداگانه‌ای ذکر می‌شد و مخاطب با این روش آشنا می‌شد بهتر بود.

در مورد تحلیل‌های تاریخی ذکر شده در کتاب که می‌گوید قبور ائمه در حاشیه شهر بوده و پس از مدتی شهرنشینی در آنجا رواج پیدا کرده منتظر بودیم به ماجرایی که بنی‌امیه و بنی‌عباس در مورد محدودیت شیعیان ایجاد می‌کنند گریزی زده شود. در مورد دغدغه‌های دین‌شناسانه فصل نخست کتاب هم نکاتی قابل ذکر است. هرکدام از نظریه‌پردازان زیارت در ادیان معمولاً یک روش مطالعه‌ای دارند که نحوه مطالعه روش‌شناختی آن‌ها در تلقی که از امر قدسی دارند تأثیرگذار خواهد بود. اگر می‌شد در توضیح مطالعات روش‌شناختی نیز به این موضوع اشاره شود بهتر بود. در بحث مطالعات زیارت داریم استفاده از روش‌های پدیدارشناختی یا حتی تحلیل گفتمان اقتضائات روش‌شناختی دارد که گاه باید تناسباتی با نگاه اسلام شیعی داشته باشد.

■ حریت نویسنده با بازگذاشتن راه تکمیل پژوهش

دکتر مهدی مجتهدی، عضو هیئت علمی گروه تاریخ و تمدن ملل اسلامی دانشگاه فردوسی در قسمت دیگری از این نشست گفت: تعداد کتاب‌های بازسازی شده ما در حدی نیست که بگوییم در حال حاضر جریانی درخصوص این موضوع شکل گرفته است.

متن کتاب حاضر یک متن حدسی است و بهتر بود در کتاب از واژه‌های احتمالی در ارجاع، به جای استفاده از ارجاع به متن اصلی استفاده می‌شد. اینکه بایسته‌های پژوهش در این کار ذکر شده بسیار ارزشمند است. بعضی مواقع بایسته‌ها را نمی‌گوییم چون گمان می‌کنیم مسیری است که خودمان می‌خواهیم کار را ادامه دهیم. اما در این اثر، مثل نویسندگان قرن چهارم یک نگاه حری وجود دارد که می‌گوید ما کتاب را نوشتیم و هر کس توانست آن را تکمیل کند.

بدون اتلاف وقت آگهی تون رو سفارش بدید
فقط لازمه به شماره همراه 0902 00 370 88 در یکی از شبکه‌های اجتماعی درخواست آگهی تون رو بفرستید.
090 200 370 88

من حسن برّه باهله زید فی رزقه

کسی که به خانواده‌اش خوب احسان کند روزیش زیاد می‌شود.

دیدگاه

حجت‌الاسلام مسعود اسماعیلی در یادداشتی بررسی کرد

تحقق حجاب؛ از تلاش عمیق تربیتی تا پرهیز از جنجال روبنایی

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مسعود اسماعیلی، عضو هیئت علمی گروه فرهنگ‌پژوهی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در یادداشتی که در پایگاه خبری تحلیلی مفتاح علوم انسانی اسلامی منتشر کرد، به سازوکار تحقق عملی حجاب پرداخت و نوشت:

دوگانه حجاب اجباری – حجاب آزاد، مسئله‌ای است که در چند سال اخیر، بیشتر کارشناسان و دغدغه‌مندانِ حجاب را در جامعه به خود مشغول ساخته است. پاسخ‌های این افراد به مسئله یاد شده متفاوت است و دلایل متعدد فلسفی، حقوقی، فرهنگی و فقهی مختلفی مدام از سوی دو گروه موافق و مخالف اجبار، در رسانه‌ها و فضای مجازی منتشر می‌شود. در عین اینکه نزد مخاطبان آگاه روشن است حق در این نزاع‌ها با سویی است که بر تقویت حجاب و عفاف (و نه سهل‌انگاری در این امر) در جامعه تأکید می‌کند، اما در این جوّ فکری – اجتماعیِ پرازدحام و شتابان، آنچه از همه بیشتر مورد فراموشی واقع می‌شود، مقولات اساسی‌تر موضوع حجاب (مانند تربیت و فرهنگِ آن) است.

با نگاهی به این سیر می‌توان گفت در سالیان وقوع مجادلات فکری و احساسی و اجتماعی در مورد حجاب، طراحی مغرضان و بدخواهان جامعه به‌خوبی روشن شده است: فراموشی ریشه عقلی، اخلاقی و معنوی نظریه حجاب و غفلت از دو مقوله تربیت و فرهنگ‌سازی به عنوان روش اصلی تحقق عملی حجاب در جامعه، با دامن زدن به مسائل فرعی‌تر و روبنایی‌تر حجاب به عنوان مسئله اصلی و پرتاب جامعه در دوگانه‌های فکری احساسی عملی و ایجاد اختلاف شدید در این موضوع (بر بستر فراموشی ریشه‌های مسئله)، در نتیجه، تقلیل حجاب به مسئله‌ای روبنایی و اختلافی و درنهایت (دست‌کم) دلسرد کردن همگان از بحث در این موضوع و بی‌تفاوت شدن مردم به حجاب و فرو رفتن جامعه در فردگرایی در این خصوص (واگذاری حجاب به اختیار افراد).

آنچه در این روزها و البته از دیرباز، در فضای فکری و فرهنگی جامعه دیده می‌شود، خلأ بسیار بزرگی در خصوص مسائل زیربنایی یادشده و نیز نبود برنامه منسجم و همه‌جانبه برای رفع آن خلأ است که مشکل امروز ما بیشتر معلول این غفلت در گذشته و تشدید آینده آن نیز، باز معلول تداوم این فراموشی است و این همان روندی است که بدخواهان جامعه به دنبال آن هستند. در این فضا، بارها با تذکر به اهالی فکر و فرهنگ و دین و رسانه (مبنی بر ضرورت بازگشت به اصل مسئله و ارائه تبیین‌های قوی از آن و ضرورت بازگویی ارزش‌های اخلاقی و فرهنگی پشتوانه حجاب و تحلیل قبح آن) با این پاسخ مواجه می‌شویم که این مسائل، مورد وفاق و غیراختلافی است؛ گویا این مسائل غیراختلافی که اصل موضوع را تشکیل می‌دهد، شایسته بحث و ترویج نیست و تنها آنچه شایسته است تأکید بر مسائل فرعی‌تر و اختلافی است. البته به واقع باید گفت مغرضان و بدخواهان در مورد همین مسائل به ظاهر اجماعی، با طرفداران عفاف و حجاب اختلاف اساسی دارند.

با توجه به این وضعیت، به نظر می‌رسد آنچه امروز باید بیش از گذشته مدنظر متعاطیان فرهنگ و دین و اخلاق و تربیت باشد، تبیین زیربناهای فکری و اخلاقی و دینی مسئله و تشریح وجود قبح جدی در کم‌حجابی و بی‌حجابی و ارائه برنامه‌ها و راهکارهای عملیاتی در خصوص تربیت و فرهنگ‌سازی حجاب در خانواده، مدرسه و جامعه و سپس اقدام در این جهت است. به سخن دیگر، در عین اینکه در مورد مسائل فرعی‌تر (مانند ضرورت وجود قانون عفاف و حجاب و اجرای آن) باید پاسخ‌های درست، مدلل و مؤکدی داد تا جامعه یک‌سویه نشود و به مسیر نادرستی نرود، اما با پرهیز از افراط در این موارد و خودداری از ستیزه‌جویی فکری، احساسی و اجتماعی در این خصوص، باید گستره وسیعی از جامعه را به سمت تفکر ژرف‌تر در موضوع حجاب هدایت و مسئله را به طور بنیادین، به‌درستی و از زوایای مختلف، بارها تبیین و تشریح کرد و به نحو گسترده بنیان‌های اندیشه‌ای و اخلاقی و راهکارهای تربیتی و فرهنگیِ تحقق این امر مهم در جامعه را نشر داد و به جد پیگیر اجرای آن‌ها شد.

باید گفت با تحقق این فرض است که می‌توانیم به سامان‌گیری مسئله حجاب در جامعه‌مان امیدوار و خوشبین باشیم؛ وگرنه مسیر فعلی، به ضرر ارزش زیربنایی عفاف و به زیان هنجار اصیل و پراهمیت حجاب در جامعه تمام خواهد شد و درنتیجه، تضعیف روزافزون عفاف و حجاب ادامه خواهد یافت.

مراجع

حوزویان باید توانایی پاسخگویی به شبهات جامعه را داشته باشند

آیت‌الله جوادی آملی گفت: حوزویان باید به پاسخ به شبهات غرب اهتمام ورزند و توانایی پاسخ به شبهات جامعه را داشته باشند.

به گزارش خبرگزاری رسا، آیت‌الله جوادی آملی در مراسم عمامه‌گذاری جمعی از طلاب که به مناسبت میلاد پیامبر اعظم و امام صادق(ع) در بیت ایشان برگزار شد، گفت: پیامبر اکرم(ص) به ما سفارش کرده‌اند قرآن را امام خود قرار دهید و قرآنی زندگی کنید، لازمه‌اش این است که انسان طیب و طاهر باشد تا کلامش در جامعه اثرگذار باشد.

وی بیان کرد: حوزویان و مدیران اگر طیب و طاهر نباشند نمی‌توانند جامعه را طیب و طاهر کنند.

استاد برجسته حوزه علمیه قم با تأکید بر ضرورت پاسخگویی به شبهات، افزود: حوزویان باید به پاسخ به شبهات غرب اهتمام ورزند و توانایی پاسخ به شبهات جامعه را داشته باشند. اندلس سابق بزرگانی از فقه و علوم اسلامی داشت اما چیزی که دین را از اندلس گرفت جنگ‌های صلیبی نبود بلکه شبهات فکری بود، بنابراین نباید دربرابر شبهات مطرح در جامعه بی‌تفاوت بود، باید آن‌ها را به وسیله روایاتی که مفسر قرآن هستند جواب داد.

وی با اشاره به جایگاه صحیفه سجادیه ابراز کرد: مفاتیح‌الجنان کتاب ارزشمندی است اما بر همه ما لازم است سالی دو سه بار ادعیه صحیفه سجادیه را تلاوت کنیم.

آیت‌الله جوادی آملی ادامه داد: انسان هرگز نباید بگوید من خسته‌ام یا من نمی‌توانم، چرا که اصل، روح است و اگر روح و اراده تقویت شود بدن همراهی می‌کند.

استاد برجسته تفسیر قرآن اظهار کرد: قرآن باید درس رسمی حوزه شود و همان‌طور که به سایر مباحث پرداخته می‌شود به قرآن کریم نیز پرداخته شود.

پندیه

تفکر روزانه

در کتاب «پندهای آسمانی» به نقل از آیت‌الله حاج شیخ محمدجواد انصاری همدانی آمده است: «شخص سالک باید روزانه ساعتی را برای تفکر قرار دهد؛ تفکر در قبور و اهل دنیا و کسانی که آمدند و رفتند، تفکر در احوال بزرگان، تفکر در حالات اولیای خدا و تفکر در مرگ و ...»